

Opracowała Maja Kowalska¹

Przegląd ważniejszych wydarzeń² 15 października–15 listopada

15–17.10. W Lublinie odbyło się 5. Ogólnopolskie Sympozjum „Współczesne Problemy Geologii Inżynierskiej w Polsce” dotyczące aspektów geologiczno-inżynierskich w procesie projektowania i realizacji inwestycji budowlanych. Głównym celem było pokazanie korzyści wynikających z odpowiedniego rozpoznania geologiczno-inżynierskiego w procesie budowlanym, przede wszystkim pod względem bezpieczeństwa, ekonomii i trwałości obiektów budowlanych, a zwłaszcza strategicznych obiektów infrastrukturalnych. Sympozjum umożliwiło wymianę doświadczeń zdobytych podczas realizowania projektów, m.in.: drogowych, kolejowych i energetycznych. Sesje referatowe zostały podzielone na cztery części tematyczne: Geologia inżynierska w procesie inwestycyjnym, Geozagrożenia, Zastosowanie badań geofizycznych w budownictwie oraz Ocena właściwości podłoża gruntowego. Podczas Sympozjum odbyły się również dwa panele dyskusyjne oraz sesja posterowa. Ostatniego dnia Sympozjum zorganizowano wycieczkę terenową, podczas której uczestnicy odwiedzili Galerię Tarasy Zamkowe w Lublinie oraz wąwóz lessowy „Korzeniowy Dół” koło Kazimierza Dolnego. Organizatorem Sympozjum był Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, przy wsparciu Polskiego Komitetu Geologii Inżynierskiej i Środowiska. Patronat nad Sympozjum objęli podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Sławomir Brodziński, rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. dr hab. Stanisław Michałowski oraz prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Małgorzata Skucha (artykuły z sympozjum opublikowano w *Prz. Geol.*, 62, 10/2).

17.10. W Oddziale Świętokrzyskim PIG-PIB w Kielcach odbyła się konferencja popularnonaukowa „Skamieniałości i środowiska w zapisie kopalnym Gór Świętokrzyskich. Znaczenie Świętokrzyskiego Preparatorium skamieniałości w badaniach paleontologicznych”. Organizacja konferencji była powiązana ze zbliżającym się zakończeniem realizacji projektu Świętokrzyskie preparatorium skamieniałości „Pod Tetrapodem”, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013.

20–25.10. W Chinach przebywała delegacja Ministerstwa Środowiska z udziałem podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, głównego geologa kraju Sławomira Brodzińskiego i zastępcy dyrektora Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych w MŚ Kingi Wojtczak. Delegacja złożyła wizytę na zaproszenie wiceministra w Ministerstwie Ziemi i Zasobów ChRL Wang Min. Podczas konferencji China Mining 2014, w sesji Forum Ministrów, w której uczestniczyło 10 zagranicznych ministrów ds. zasobów i/lub górnictwa, Sławomir Brodziński przedstawił referat „New mining in Poland – globalisation or continuation in the EU country”. Wziął on także udział w dyskusji w sesji poświęconej projektom chińskiego gazu z łupków. Podczas pobytu w Tianjin minister Brodziński spotkał się z odpowiadającym mu stanowiskiem ministrem Zhong Ziran. Podczas oficjalnego spotkania dyskutowano o możliwościach współpracy pomiędzy obu ministerstwami, dotyczącej również węglowodorów niekonwencjonalnych (relacja na str. 795).

21.10. Rada Ministrów przyjęła założenia do projektu ustawy Prawo wodne. Wprowadzone zmiany mają na celu uporządkowanie systemu zarządzania wodami w Polsce i wypełnienie zadań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej. Najważniejsze założenia projektu nowego Prawa wodnego obejmują zmianę struktury prawno-organizacyjnej organów administracji publicznej w sprawach gospodarowania wodami (rozdzielenie kompetencji w zakresie inwestycji i utrzymania mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną od funkcji administracyjnych i planistycznych); stworzenie racjonalnego, spójnego i efektywnego systemu finansowania gospodarki wodnej oraz wzmocnienie nadzoru ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad instytucjami funkcjonującymi w tym obszarze. Planowana jest zmiana struktury władzy wodnej i gospodarowania wodami, zgodnie z zasadą „jedna rzeka – jeden gospodarz”. Nowe Prawo wodne ma wprowadzić pełną realizację zlewniowej polityki gospodarowania wodami, przez wypełnianie kryteriów: funkcjonalności, bezpieczeństwa, zrównoważonego rozwoju, efektywności ekonomicznej, trwałości ekosystemów i akceptacji społecznej.

21.10. W Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się, zorganizowana w ramach Forum Debaty Publicznej „Samorząd Terytorialny dla Polski”, konferencja „Gdzie chcemy żyć – Krajobraz Polski”. Poprzedziło ją uroczyste otwarcie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bro-

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; maja.kowalska@pgi.gov.pl.

² Część Kalendarium dotycząca informacji o przyszłych wydarzeniach jest dostępna na naszej stronie internetowej (www.pgi.gov.pl/prz_geol) w zakładce Kalendarium wydarzeń.

niśława Komorowskiego wystawy fotografii finalistów konkursu „Krajobraz dobry i zły”. Patronat nad konkursem objęli minister środowiska Maciej Grabowski oraz generalny dyrektor ochrony środowiska Michał Kięlsznia. Wystawę można było oglądać do 20 listopada 2014 r. przed Pałacem Prezydenckim na Krakowskim Przedmieściu.

22.10. W Państwowym Instytucie Geologicznym – PIB w Warszawie odbyły się warsztaty poświęcone wybranym aspektom formalno-prawnym z zakresu geologii inżynierskiej i hydrogeologii. Warsztaty zorganizowano w ramach realizowanego przez PIG-PIB projektu „Geologia samorządowa” – serwis geoinformacyjny PIG-PIB dotyczący geologii, górnictwa, ochrony środowiska, administracji i przepisów prawa, który finansowany jest ze środków NFOŚiGW.

22.10. Na terenie Zespołu Szkół im. Władysława Jagiełły w Kurzętniku (woj. warmińsko-mazurskie) otwarto lapidarium, w którym są prezentowane 23 głazy narzutowe, ustawione wzdłuż specjalnie urządzonej przed budynkiem szkolnym ścieżki. Skały te odznaczają się bogactwem odmian petrograficznych oraz zróżnicowanymi formami, będącymi śladami długiego transportu w lądolodzie ze Skandynawii. Na szczególną uwagę zasługuje grupa trzech granitów, które zyskały status pomnika przyrody „Grupa trzech głazów narzutowych w Kurzętniku”. Masa głazów wynosi od 8 do 13,5 tony, wysokość około 1,5 m, a obwód każdego z nich przekracza 7 m. Zostały one nazwane imionami darczyńców: Jan, Kazimierz oraz Adam. Patronat nad uroczystością objęło Kuratorium Oświaty w Olsztynie oraz Oddział Geologii Morza PIG-PIB.

23.10. Sejm przyjął raport z realizacji Polityki Ekologicznej Państwa (PEP) w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016. Raport został wykonany w 2013 r. W dokumencie oceniono efekty PEP, koncentrując się przede wszystkim na stopniu i zakresie realizacji jej priorytetów. Oceniono wpływ, jaki na tę politykę miały programy współfinansowane ze środków UE oraz fundusze ekologiczne – narodowy i wojewódzkie. Przedstawiono ponadto analizę zobowiązań Polski w obszarze środowiska w perspektywie 2020 r. oraz aktualny stan ich realizacji. Określono także najważniejsze kierunki przyszłych działań, mające na celu trwałą rozwój gospodarczy przy minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko. Kluczowe tematy objęte opracowaniem to: gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona powietrza, ochrona przyrody i leśnictwo.

23–24.10. W Brukseli odbył się Szczyt Rady Europy, podczas którego przywódcy państw uzgodnili m.in. nowy pakiet klimatyczno-energetyczny. Polskę reprezentowała premier Ewa Kopacz, która po powrocie podkreślała, że podczas szczytu zostały osiągnięte wszystkie istotne dla Polski postulaty. Polsce udało się m.in. wynegocjować utrzymanie systemu darmowych pozwoleń na emisję CO₂ dla sektora elektro-energetycznego na poziomie 40% do 2030 r. System darmowych pozwoleń na emisję miał wygasnąć w 2019 r. Zawarty kompromis zakłada także, że udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii elektrycznej wyniesie 27% w 2030 r. Cel ten będzie

wiązący na poziomie całej UE, ale nie dla poszczególnych państw członkowskich. Polsce udało się też wynegocjować korzystne zapisy, jeśli chodzi o fundusz rekompensujący biedniejszym krajom koszty ambitnej polityki klimatycznej UE.

24.10. Minister środowiska powołał zarządzeniem nowy skład Państwowej Rady Ochrony Przyrody (PROP) na kadencję 2014–2019. Rada liczy 40 członków będących przedstawicielami świata nauki, praktyki i organizacji ekologicznych, działających na rzecz ochrony przyrody. Pierwsze posiedzenie Państwowej Rady Ochrony Przyrody w nowym składzie odbyło się 30 października br. Przewodniczącym PROP został dr Andrzej Kepel reprezentujący Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, zaś jego zastępcą prof. dr hab. Wiesław Dembek z Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach. Państwowa Rada Ochrony Przyrody jest organem opiniodawczo-doradczym, działającym przy ministrze właściwym do spraw środowiska. Do zadań PROP należy w szczególności: ocena realizacji ustawy o ochronie przyrody, opiniowanie strategii, planów i programów dotyczących ochrony przyrody, ocena realizacji programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących ochrony przyrody, przedstawianie wniosków i opinii w sprawach ochrony przyrody oraz jej popularyzowanie.

28.10. W Luksemburgu odbyła się Rada ds. Środowiska. Na spotkaniu Polskę reprezentował Marcin Korolec, wiceminister środowiska, pełnomocnik rządu ds. polityki klimatycznej. Przedmiotem obrad były: przygotowania do konferencji ONZ COP20, która odbędzie się w grudniu br. w Limie; zazielenianie w ramach przeglądu strategii „Europa 2020” mającej na celu stymulowanie zrównoważonego wzrostu w krajach Unii Europejskiej oraz pakiet odpadowy, czyli ustanowienie nowej dyrektywy dostosowanej do założeń 7. programu działań w zakresie środowiska. Dyrektywa ta konsoliduje przepisy zawarte w dyrektywach: 2008/98/WE w sprawie odpadów, 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji, 2006/66/WE w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów, a także 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

1.11. Minister środowiska Maciej Grabowski powołał Andrzeja Dziurę na zastępcę generalnego dyrektora ochrony środowiska. Andrzej Dziura jest radcą prawnym, absolwentem podyplomowych studiów menadżerskich w Szkole Głównej Handlowej oraz zarządzania w administracji publicznej na Akademii Leona Koźmińskiego. Od 11 lat pracuje w administracji publicznej, realizując zadania z zakresu ochrony środowiska, od 2010 r. związany z Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska, gdzie przed objęciem stanowiska zastępcy generalnego dyrektora ochrony środowiska pełnił funkcję zastępcy dyrektora Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko, a od listopada 2011 r. dyrektora tego departamentu.

3.11. Uruchomiono anglojęzyczną wersję serwisu informacyjnego państwowej służby geologicznej na temat gazu

ziemnego i ropy naftowej ze złóż niekonwencjonalnych. Jest on dostępny pod adresem: <http://infolupki.pgi.gov.pl/en>. Serwis stanowi źródło informacji z kraju i ze świata, opracowanych przez specjalistów, nie tylko na temat zasobów, technologii poszukiwania i eksploatacji gazu z łupków, ale także kwestii środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Prowadzenie serwisu odbywa się w ramach projektu realizowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny – PIB – „Wsparcie działań informacyjnych i analityczno-wdrożeniowych nt. węglowodorów z formacji łupkowych na rzecz bezpieczeństwa energetycznego Polski i ochrony środowiska, w tym udziału społeczeństwa w procesie udzielania koncesji”. Jednocześnie zostało uruchomione konto serwisu na facebooku: <https://www.facebook.com/infolupki?ref=hl> oraz na twitterze <https://twitter.com/infolupki>. Wersja polska serwisu, dostępna pod adresem <http://infolupki.pgi.gov.pl/pl> została uruchomiona 8 maja br. Zagadnienia warte wyjaśnienia i szerszego opracowania można zgłaszać na adres: infolupki@pgi.gov.pl.

5.11. Polska została przyjęta w poczet członków międzynarodowej Grupy ds. Obserwacji Ziemi (*Group on Earth Observations* – GEO). Tym samym liczba krajów uczestniczących w pracach GEO wzrosła do 95. Grupa ta została utworzona jako organizacja mająca na celu prowadzenie kompleksowej obserwacji Ziemi. Koordynuje ona prace licznych agencji rządowych i innych organizacji, dzięki czemu zapewnia efektywność w tworzeniu nowych projektów i rozwiązań w ramach dziewięciu priorytetowych obszarów działań: katastrofy, zdrowie, energia, klimat, rolnictwo, ekosystem, bioróżnorodność, wody i atmosfera. Udział w pracach GEO ułatwia dostęp do globalnych danych i informacji o Ziemi, które stanowią podstawę do podejmowania decyzji w sprawach ochrony środowiska i wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju, poprawy warunków życia oraz wspierania innowacyjności i wzrostu gospodarczego w skali globalnej. Inicjatywa skoordynowania systemów obserwacji Ziemi pojawiła się na Światowym Szczycie Zrównoważonego Rozwoju w Johannesburgu w 2002 r. Podczas pierwszego Szczytu Obserwacji Ziemi w Waszyngtonie w lipcu 2003 r. przyjęto Deklarację powołującą tymczasową Grupę ds. Obserwacji Ziemi, której zadaniem było opracowanie założeń i planu wdrożenia Globalnego Systemu Systemów Obserwacji Ziemi – GEOSS. Z kolei na III Szczycie Obserwacji Ziemi w Brukseli w 2005 r. przyjęto 10-letni plan wdrożenia w życie GEOSS oraz oficjalnie powołano międzyrządową Grupę ds. Obserwacji Ziemi (GEO), odpowiedzialną za realizację tego Planu. Jednym z inicjatorów włączenia Polski do GEO był Państwowy Instytut Geologiczny – PIB.

5.11. Uruchomiono serwis popularnonaukowy Państwowego Instytutu Geologicznego – PIB – Jedna Ziemia. Serwis, poświęcony geologii i naukom o Ziemi, jest dostępny pod adresem <http://www.jednaziemia.pl/>. Celem twórców serwisu jest popularyzowanie wiedzy o geologii

Polski i świata, zasobach surowców, stanie środowiska i wynikach badań naukowców. Serwis jest skierowany przede wszystkim do uczniów, studentów, nauczycieli i wszystkich osób zainteresowanych geologią i geoturystyką. Został wykonany także z myślą o użytkownikach urządzeń przenośnych, w wersji mobilnej. Komentarze, uwagi oraz propozycje tematów godnych opracowania można przysyłać na adres: jednaziemia@pgi.gov.pl lub przez formularz kontaktowy na stronie serwisu.

7.11. W PAN Muzeum Ziemi w Warszawie otwarto kolejną wystawę czasową z cyklu „Natura – Sztuka”, zatytułowaną „Sokotra – wyspa smoczjej krwi”. Autorem prezentowanych na wystawie zdjęć jest Jacek Herman-Iżycki. Na barwnych fotografiach można podziwiać niepowtarzalny krajobraz Sokotry – największej spośród czterech wysp niewielkiego archipelagu, leżącego na Oceanie Indyjskim pomiędzy Afryką a Półwyspem Arabskim. Dzięki długotrwałej izolacji wytworzyła się tam unikatowa roślinność. Obecnie największym bogactwem archipelagu jest wyjątkowa na skalę światową przyroda i dawna kultura beduińska. W 2008 r. Sokotrę wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Badacze i ekolodzy uważają tę największą arabską wyspę za jedno z 10 najważniejszych miejsc dla zachowania bioróżnorodności Ziemi. Wystawa będzie czynna do 28 grudnia br. (relacja na str. 797)

10–11.11. W Aichi Nagoya w Japonii odbyła się międzynarodowa konferencja UNESCO. Podczas spotkania podsumowano Dekadę Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju. Jest to globalna inicjatywa oficjalnie ogłoszona przez ONZ na 10 lat. W 2002 r. Zgromadzenie Ogólne NZ podjęło decyzję zobowiązującą wszystkie państwa do przystąpienia do Dekady od 2005 r. Do koordynacji i promocji działań wyznaczono UNESCO. Podczas konferencji zdecydowano, że dotychczasowe działania państw członkowskich ONZ powinny być kontynuowane także po roku 2015, czyli po zakończeniu obowiązywania Dekady. Państwa członkowskie mogą liczyć na wsparcie UNESCO jako globalnego lidera i partnera. Przyjęto także deklarację dotyczącą edukacji dla zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którą Państwa członkowskie ONZ mają podejmować, w ramach partnerstwa, działania na rzecz włączania tematyki zrównoważonego rozwoju do programów nauczania na wszystkich poziomach i we wszystkich typach szkół. W ten proces powinny być zaangażowane także samorządy i organizacje pozarządowe.

13.11. W Pałacu Prezydenckim w Warszawie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył akty nominacyjne 36 profesorom, reprezentującym m.in. nauki humanistyczne, techniczne, muzyczne i społeczne. W gronie profesorów są przedstawiciele polskich uczelni i instytutów. Wśród nominowanych znaleźli się m.in. przedstawiciele Akademii Górniczo-Hutniczej – Khalid Saeed i Krzysztof Wojciechowski, mianowani profesorami nauk technicznych.